

לה:

עין משפט
גד מצודה

ב א מיי פכז סבל
מלה וזה ה"ח סגנו
עשן דז טעמיה חיה סיי
קב עמי י:
בא ב מיי סס הי יג
סגנו סס טעמיה סיי
קב וטעמיה חיה ס' ל
סעי טו:
בב ג מיי פ"ח סבל
סמיות ו' סגנו
עשן פכז טעמיה חיה סיי
זו סעי ה:

גהרות הב"ח
(ה) תוס' ד"ה אגרה ק'
ד"ה אגרה פ' ד"ה:

המפקיד פרק שלישי בבא מציעא

מסורת הש"ס

(א) לעיל יג. (ב) (ג) (ד) (ה) (ו) (ז) (ח) (ט) (י) (יא) (יב) (יג) (יד) (טו) (טז) (יז) (יח) (יט) (כ) (כא) (כב) (כג) (כד) (כה) (כו) (כז) (כח) (כט) (ל) (לא) (לב) (לג) (לד) (לה) (לו) (לז) (לח) (לט) (לס) (לסא) (לסב) (לסג) (לסד) (לסה) (לסו) (לסז) (לסח) (לסט) (לסא) (לסב) (לסג) (לסד) (לסה) (לסו) (לסז) (לסח) (לסט)

רבינו חננאל

אגביה הלוה מדעתו
ומכרה למלוה פליגי בה
רב אחא ורבינא וקיימא
לן הלכה כרבי המיקל
הכל לא מיהיר. זה
ששמו לו סמימא אכיל
הפירות (א) רבא אמר
מכר מטיא אדרכתא ליהודי.
סדר הדין מציא מלוה
שטר בביד ומקיימי
ומחייבין הלוה לפגוע לא
פרע קורעין שטר חוב
וכותבין למלוה אדרכתא
על נכסי הלוה ומכריזין
ואחרי ההכרזה שמינן נכסי
הלוה ומחליטין למלוה
לא מצא נכסין בני חורין
כותבין לו טירפא ואחרי
שיטרי קורעין הטרפא
וכותבין לו אדרכתא על
הנכסין הללו ואחר כך
קורעין אדרכתא וכותבין
לו שפוטא על שדה זו
ומחליטין אותה למלוה.
אבי אמר בחתימת העדים
על האדרכתא פיר זכא
המלוה כשדור. רבא אמר
מכר שלמו (אדרכתא)
[אדרכתא] קורעין כרבא:
פיר "בתנאי" השוכר פיר
והשאלה לאחר ומתה
כדרכה ישיב השוכר
שפתה כדרכה והשואל
משלם לשוכר. אוקמה ר'
אבי וזמן דין פון בשנתו
לו הבעלים רשות כגון
אשמו לו לדעתו כלום.
אם רצוהו להשאלה לי
הרשות בידו. עכשיו אם
ראה אותה השוכר שמתה
ברשות השואל כדרכה
ישיב ויטרי. והשאל
השואל לשוכר. אמר ר'
זיורא פעמים משלמים כאשם.
הבעלים כהה פרות לשוכר
כי ודברים שפיקין הן.
אמר ר' ירמיה פעמים
השוכר והשואל שניהן
בחסותא פעמים שניהן
באשם. פעמים שהשוכר
בחסותא והשואל באשם.
פעמים שהשואל בחסותא
והשוכר באשם. תפיס האי
כללא בידך כפירות סמין
באשם. אין שם פירות
מפון אלא ביטוי פתיים
כלומר נשבע בשקר על
רב שאין לו כוונת
מפון חייב חסותא וקיימא
לן שימין חנם נשבע
על הכל. שואל השלם
את הכל חרין סמיה
מחמת מלאכה. נישא
שכר והשוכר נשבעין על
השכורה ועל השכורה ועל
המחה ומשלמין הגניבה
והאבדיה וכבר פירשנו.
שניהן בחסותא (ג) כגון
שפתה מחמת מלאכה
התרוויחו שטרין ולשלם
וכחשו ועשבעו שפוטא
אין אחר מפון נהנה
לפיכך שניהן בחסותא.

אגביה איהו כחובו. לעיל מיהדר גבי שומא כלומר אם לא שמוה
ב"ד למלוה על כחמו של ליה וקס ליה מעלמו ולא הערימו לדין
ואמר לו טול קרקע זה בחובך: מאימיה אוכל פירות. מי ששמו
לו ב"ד קרקע בחובו מאימיה היא קטייה לו לאכול פירות: אדרכסא.
לאחר תשעים יום שנספק הדין
לדמרינן אדרכסא (דף טו.) דב"ד כותבין
לדרכתא שטר פסק דין אונכסי ליה
שכל מקום שימלאס משלו יקסם
ומסרינן לו השטר: עדיו בחסותא.
מיום שנחתם שטר האדרכתא ב"ד
אע"פ שלא נא ליה: מי שלמו ימי
אכרופא. אע"פ שגאה אדרכתא ליה
ולא מלא נכסין ללוה עד לאחר זמן
וכשמלא החוקק לבא לב"ד ומכריזין
שיש כאן קרקע למכור כדלמרינן
בערכין (דף כא): ואם נא זה וקייבלה
ביותר ממה ששמוה אחרים מוסרינן
זמנה נירו לאחר שלכו ימי הכרה
וזמנתם ערכין מפרש כמה ימים
מכריזין ב"פ שום היתומים (שם) ועי
דשלמו הן יומי הוי פירי דלוה:
בתנאי" השוכר פיר מחכירו. ועמד
שוכר והשאלה לאחר לעשות בה ימי
שכירותו: ישבע השוכר. למשכיר:
שמספ כדרכה. ופטור שהשוכר אינו
חייב באונסין: והשואל. שהוא חייב
באונסין משלם לשוכר: גמ' כשנכסה.
שואל נשבע למשכיר: להפסיד דעתו.
שלא יאמר פשעת כה: פעמים
שהנשאלים. המסרינן הראשונים:
משלמין. לשוכר זה כמה פרות על
פרה זו לפי דברי משנתו יש שיהו
כולם שלו ויש שיעשה בהם ימי
שכירותו ויחזירם: ליה אגרה מיניה
מאס יומי והדר שיילה מיניה פשעין
יומי וכו'. ראוהו ששכר פרה משמעון
שיעשה על מלאכה מאה יום וזכר
שמעון ואמר לו עשה עמי תמורה
והשאלתי אותה תשעים יום מן המאה
ששכרת ולאחר תשעים אחזירנה
לך לעשות אלנך י' ימים להשלים
המאה וכן עשה יש כאן דין המשנה
דמנן השוכר פרה ממכירו והשאלה
לאחר בתוך ימי שכירותה דמה לי
בעלים ומה לי אחר אם מתה אלל
שואל הכי שוכר פטור כשנכסה
והשואל משלם לשוכר חזר ראוהו זכא
אללו ואמר לו השכירה לי תשעים
ימים והשתעבד בה שמונים יום וטול שכרך
וכן עשה היה צדקה שאלתו על שמועון כאלו השכירה
לאחר שהי טעול שכרו וכל הגאה שלו ואם היתה מתה אלל
ראוהו היה ראוהו פטור כשנכסה ופירה אחרת לעשות אללו עשרה
ששאל ממנו והוא חייב באונסין ופירה אחרת לעשות אללו עשרה
ימים להשלים המאה חזר שמעון ושאלה ממנו שבעים יום מן
השמונים שכרה ממנו על מנת שיחזירנה לו ויעשה בה עשרה
ימים להשלים השמונים של שכירות השני ואם היתה מתה בתוך
שבעים יום הללו הרי יש כאן דין השני דין הראשון וישבע
ראוהו שמתה כדרכה ושמעון השואל משלם לו ד' פרות שמי
תמלעות לו כשנכס שמי פרות שאלות שהשאלו ראוהו ונפסע זה
כאלו מתו שמיין שהי אין פרתו בעין שהשאלו כראשון דנימא
הרי החזיר לו פרתו חזר שואל משלם לו עכשיו צמורת תשלומין
נאה ליה והרי יש לו עליו שמי תביעות על שמי שאלות ושמי
תביעות על שמי שכירות לעשות אללו עשרים יום: מכריז חזר
במקום הראשונה תחת שמי השאלות ותהא שלו וחתה ימכרו לו
לעשות בה עשרים יום: מי איפא לפרה בעינא דנימא הכי. אילו היתה קיימת היה פטור לגמרי אלל שיעשה בה עשרים יום עכשיו שמתה
נא עליו צמורת תשלומין שואל לשוכר על שמי תביעות: מר בר רב אשי ק"ל כחלקפתא דרב אחא מרפתי: שום שאלה אחת היא. דכיון
דחדא פרה הואי אלל שמתה שוכר שהשאל הוא נא עליו שמי שאלות פרה אחת אינן אלל אחת: פעמים ששניהם כחטאם. אמתיתין
קאי. השוכר והשואל נשבעו לשקר ולא כפרו ממון והרי הן בשבעות ביטוי וקרנן של חטאת כדכתיב בויקרא או נפש כי בשבע וגו' (ו):

רבא אמר פכי שלמו ימי אכרופא. וז"ת שלהי הנושא (כחובות)
דף קד: וסס ד"ה היג) דלמר רבא אחוי אדרכתין והתס
רבא גרסינן מלאמר והא מר הוא דלמר אחריות טעות סופר הוא
והיינו רבא דפסיק כן לעיל בפ"ק
אדרכתין דאי שפיר כמינא היה גבי
מיומא דאכרופא ואית דגרסי
בשמעתין רבא אמר ממי מעל
אדרכתא ליהדי וכתר הכי רבא ולפי
זה אחי טפי כפשיטות היה להנושא
והקדים קודם לאכרופא ורבה משום
לדרכתא קודם לאכרופא ודברי
אבי דלמר עדיו בחסותא זכין לו
מיושב טפי לשנות פיר דברי
רבא מקודם:
תחזור פרה אכרופא הראשונים.
אין אכרופא משום דל"ל
משכיר לשוכר פרמי גבך דהשואל
שילם דמיה דנפ' השואל (לקמן דף ז):
וטס צעי רמי בר חמא בעל נכסין
אשמו שוכר הו או שואל הו היכא
לדאגה פרה מעלמא ואינימא אליבא
דנכנן ודאי בעלגה פטור משום
דלשמו עמו נמלאכמו והויא שאלה
בנעלים (א) ואשה חייבת דין שוכר) כי
נבעי לך אליבא דר' יוסי שואל הו
להתחייב לנעלים הראשונים נמתה
כדרכה או שוכר הו ופטור והשאל
החס כיון דלנכנן הנעל פטור מן
השנה משום דהו שאלה בנעלים לא
יחייב נמי לר' יוסי לנעלים
הראשונים אלל טעמא דרבי יוסי הו
משום דסכר דשוכר לא קני אלל
כשנכסה ומשכיר ואמר לו דל אנת
ודל שנועמן ומשמעיתא דינא כדאי
שאל ואפילו אם יש עדים שמתה
כדרכה דאין השוכר לרין לישבע
מיינ לא קני לה אלל בהנחת עדים
ויאמר לו אני פטור מבהנחת עדים
ורבנן סברי דשוכר קני לה נמימיה
ופליגי בדברי המקשה והמתוך שנמנ'
וגראה אם המשכיר עלמו היה שם
בשעת שמתה דא שואל שר' יוסי
יודה לדברי רבנן דהתם ודאי קני
לה נמימיה גרידא דהשאל אין השוכר
לרין לעשות כלום:
(ב) אגרה ק' יום ושי"ה צ' יום.
השאל אם מתה שמו
שמי פרות לשוכר אחת שמתה שלו
ואחת שיעשה בה מלאכה י' ימים ויחזירנה למשכיר אלל אי שיליה
ק' יום לא יחייב לו רק אחת של שאלה:
אגרה פ' יום. ה"מ למימר אגרה צ' יום אלל לפי שנשאלה
הולך לפחות פוחת גם בשכירות ועי"ל דאי אגרה צ'
יום דהיינו כל ימי השאלה הו כאלו נתן לו מעות לבעל השאלה
כיון שאינה חוזרת לו לאחר השכירות להשלים ימי השאלה וא'
הדר שיליה צ' יום לא יחייב רק אחת דשאלה ושכירות א"ק'
יום וכן י"ל ברש"א דאי שיליה ק' יום דימי השכירות כאלו דיקש
שתנעל השכירות ולא יחייב כלום ומתני' דהשוכר הו בעלים
דשואל לרבנן לא ימיייר שלא שאל כל ימי השכירות אחי שפיר
דלאחר ימי השאלה תחזור לשוכר ואפילו אם השאלה נכנסה ופשיעה
השכירות מ"מ כיון שהיא בחסותא השוכר מגיבה ואבדיה ופשיעה
אם היה עם השואל כמלאכה דאי השואל פטור והשוכר חייב
מקרי בעלים אלל הכא אי שיליה ק' יום השוכר פטור מכל דבר:
שוכר

אגביה איהו בחובו פליגי בה רב אחא ורבינא
חד אמר הדרה וחד אמר ילא הדרה מאן
דאמר לא הדרה סבר האי זבני מעליא היא
דהא מדעתא דנפשה אגביה ומאן דאמר
הדרה סבר לא זבני מעליא הוא והאי
דאגביה מדעתיה ולא אחא לדינא מחמת
כיסופא הוא דאגביה ומאימיה אכיל פירי
רבה אמר ממי אדרכתא ליהדי אביי
אמר עדיו בחסותא זכין לו רבא אמר ימכי
שלימו ימי אכרופא: מתנאי" השוכר פרה
מכריזו והשאלה לאחר ומתה כדרכה ישבע
השוכר שמתה כדרכה והשואל ישלם
לשוכר א"ר יוסי יכרעז הלה עושה סחורה
בפרתו של חבירו אלא תחזור פרה לבעלים:
גמ' א"ל רב אידי בר אבין לאביי מכרי
שוכר במאי קני להאי פרה בשכונה ונימא
ליה משכיר לשוכר דל אנת ודל שבועתך
ואנא משתעינא רבא בהדי שואל א"ל מי
סברת שוכר בשכונה הוא דאק קני לה
בשעת מיתה הוא דקני ושכונה כדו להפסיד
דעתו של בעל הבית א"ר זיורא פעמים
שהבעלים משלמין כמה פרות לשוכר היכי
דמי אגרה מיניה מאה יומי והדר שיליה
מיניה תשעין יומי הדר אגרה מיניה תמנן
יומי והדר שיליה מיניה שבעין יומי ומתה
בתוך ימי שאלתה דאכל שאלה ושאלה
מיוחייב חדא פרה א"ל רב אחא מדיפתי
לרבינא מדאי חדא פרה הוא עיילא ואפקה
אפקה משכירות ועיילא לשאלה אפקה
משאלה ועיילא לשכירות א"ל ומי איתא
לפרה בעינא דנימא ליה הכי מר בר רב
אשי אמר אין לו עליהן אלא שתי
פרות חדא דשאלה וחדא דשכירות שום
שאלה אחת היא ושום שכירות אחת
היא דשאלה קני לגמרי דשכירות עבד
בה ימי שכירותיה ומיהדר ליה למרה
אמר ר' ירמיה פעמים ששניהם בחסותא
פעמים

א) נראה דל"ל רבא ועי'
תפיס דיה רבא.
ב) לפיכך נמנ' ימי טען
שמתה כדרכה ואחרי נאנסה
וכי אפילו דכתיב ה' י' נ' י'
אחרת נמנ' ונ"ע.